

ogsaa for Cementkonstruktioner. Vi har set sørgelige Eksempler paa, hvordan man har anvendt Cement med ikke den fulde Styrke, den var paaregnet at skulle have, selv om det i og for sig var god Cement. Derfor spiller saadanne Forsøg en stor Rolle med Hensyn til Bygningsøkonomien, og jeg kan tilføje, at de Undersøgelser af navnlig Jern i store Stykker, baade med Hensyn til dets Modstand mod Bøjning, mod Strækning, altsaa Træk, mod Sammentrykning, Undersøgelser, hvorved man kan faa denne Modstand opgivet i aldeles nøjagtige Tal, kræver i mange Tilfælde ret store og navnlig meget stærke Maskiner. Det er Undersøgelser, ved hvilke der er Tale om meget betydelig Kraftanvendelse. Fra disse Prøver gik Anstalten efterhaanden over til Prøver i langt videre Omfang. Nu faar man prøvet Byggematerialier, navnlig Sten, med Hensyn til Vejrbestandighed, Frostbestandighed o. s. v. Man prøver andre Ting med Hensyn til Slidbestandighed. Man underkaster dem et systematisk Slid og faar opgivet i Tal, hvad Modstanden er relativt for de forskellige Materialier. Man er kommet langt ind paa Undersøgelser af forskellige Slags Træ med Hensyn til deres Brugbarhed og Modstandsdygtighed i Henseende til det, man vil anvende dem til. I den senere Tid har der været megen Tale om et andet Forhold. Den Gang, vi havde til Behandling Lovforslaget om den den Gang private Anstaltes Overgang til Statsanstalt, var der Tale om Polarisationsprøver til Angivelse af Sukkeropløsningers Styrke. Det er jo Prøver, der kræver meget stor Omhu og ganske særlig fine Apparater. Jeg skal nævne et andet Eksempel, et, med Hensyn til hvilket Verdenskrigen spiller ind. Krigen har foranlediget en hel Mængde Udførselsforbud, og disse omfatter blandt andet Fedtstoffer. Der kan mange Gange opstaa det Spørgsmaal, om en bestemt Vare hører til dem, hvis Udførsel er forbudt, eller ikke, og dette bliver navnlig vanskeligt at afgøre, naar det er en i høj Grad sammensat Vare. Ærede Medlemmer vil have læst i Aviserne om Ting, som man har søgt at udføre under forholdsvis uskyldige Navne, og som har vist sig at indeholde betydelige Bestanddele af et eksportforbudt Stof. Naar Statsprøveanstalten kan undersøge og afgive Erklæring om, at Varen indeholder saa og saa mange Procent af et Stof, hvis Udførsel ikke er tilladt, saa har Regeringsautoriteterne en sikker Grund at staa paa. Naar Anstalten nu søges udvi-

det og flyttet ud i en anden Bygning, er det kun et Skridt videre, ganske vist et stort Skridt, men et nødvendigt Skridt, i den naturlige Udvikling, Anstalten i det hele taget har haft. Men dermed er vi naturligvis ikke færdige; det kan forudsættes, hvad man maa haabe, at Udviklingen fremdeles vil skride frem. Der er allerede i Perspektiv en Udvikling, overfor hvilken Anstalten umuligt vil kunne være fyldestgørende med de nuværende Lokaler. Jeg tænker paa en Undersøgelse af store Betonblokkes Modstand imod Knusning; dertil kræves — hvad navnlig praktiske Mænd vil kunne indse — ganske overordentlig store og stærke Maskiner, Maskiner, som aldeles ikke vil kunne anbringes i de nuværende Lokaler.

Disse Antydninger vil være tilstrækkelige til at belyse, hvor stor Værdi en saadan Anstalt har. Lignende Anstalter have i Udlandet i stor Mængde og i ganske anderledes store Dimensioner, saa det er forholdsvis lidt, vi endnu har, men allerede af de faa Ord, jeg har udtalt, vil det forstaas, hvorledes det Resultat, man nu har naaet, er vundet ad den praktiske Vej, hvor man er kommet frem Skridt for Skridt, fra det mindre til det større, fra det lettere til det vanskeligere, og at Statsanstalten i Øjeblikket vil være aldeles uundværlig for Statsmyndighederne, ligesom den paa mange Omraader for mange private spiller en overordentlig Rolle og, hvad der fremgaar af Bilagene, benyttes i stedse større Udstrækning. Nu ønsker man altsaa at flytte Anstalten ud paa en ny Grund og at bygge en ny Bygning dertil. Saa vidt det har været mig muligt at skønne, er Grunden heldigt beliggende i flere Henseender; det kan maaske have sin Fordel, at den ligger tæt ved en stor Institution med store Maskinanlæg og store Maskinkræfter og afsides fra de Dele af Byen, hvor den ingenting har at gøre. Grunden er frit og godt beliggende. Bygningernes Indretning kunde det maaske være interessant at undersøge nærmere, men her er vi inde paa et saa specielt Omraade, at selv Teknikere i Almindelighed i Virkeligheden ikke kan dømme indgaaende derom. For at have nogen Indsigt deri maatte man være Specialist paa de Omraader og nøje Kender af de Betingelser, hvorunder Undersøgelsen foregaar, og det vilde være lidt for meget forlangt af os her. Men naar vi ser hen til, hvorledes de ledende Mænd i Statsprøveanstalten hidtil har benyttet de bevilgede Midler, synes jeg, at man allerede i deres Erklæ-